

Sensorveiledning

08.06.2011

NOR1049 Norsk som andrespråk for språklige minoriteter/
NOR1049 Norsk som andrespråk for språklege minoritetar

Overgangsordning Vg3

Bruk av vurderingsveiledningen og vurderingsskjemaet

Kommentarene i denne sensorveiledningen skal sees i sammenheng med den generelle vurderingsveiledningen for NOR1049 Norsk som andrespråk for språklige minoriteter, Overgangsordning Vg3. For å finne den, går du inn på www.udir.no og klikker på Eksamen, Eksamen i videregående opplæring, Vurderings- og sensorveiledninger.

På side 10–11 i vurderingsveiledningen er det en matrise med kjennetegn på måloppnåelse til sentralt gitt skriftlig eksamen i NOR1049. Denne skal sensorene gjøre seg kjent med. I vurderingsarbeidet skal alle bruke vurderingsskjemaet på side 12 -13 i vurderingsveiledningen for å begrunne karakterforslaget sitt. Det skal bidra til en ensartet vurdering og sikre god kommunikasjon mellom sensorene.

Når det gjelder regler for bruk av hjelpemidler på forberedelesedagen og eksamen, henvises det til side 2 i vurderingsveiledningen.

Sensorveiledning

Kommentarer til de enkelte oppgavene

Nedenfor blir det vist til kompetansemål som de enkelte oppgavene er basert på. Det er viktig å være oppmerksom på at et konkret oppgavesvar kan vise kompetanse innenfor flere kompetansemål. På den andre siden skal eksaminandene svare på oppgaver som ikke nødvendigvis spør etter alt det de aktuelle kompetansemålene omfatter.

Disse kompetansemålene er relevante for alle oppgaver i eksamenssettet:

- kunne skrive norsk med stor grad av korrekthet, og kunne avpasse språket etter sjanger, emne, formål og mottaker
- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus (Vg3)
- bruke tekster hentet fra bibliotek, Internett og massemedier på en kritisk måte (....) og referere til benyttede kilder (10. årstrinn)

Kortsvar

Alle skal svare på to av de tre kortsvaroppgavene. Du velger selv hvilke to oppgaver du vil svare på. Bruk nummeret på hver av oppgavene du har valgt, som overskrift. Sidetallet i oppgaven viser til ressursheftet.

Oppgave 1

Tekst: Et møte, side 2

Diktet ovenfor slutter med at de to mennene satte seg ned og lo. Hvorfor lo de, mener du?

Skriv svaret ditt som en kort, sammenhengende tekst.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- drøfte fellesskap og mangfold, kultur møter og kulturkonflikter med utgangspunkt i et egnet utvalg av norske og utenlandske samtidstekster i ulike sjangere (Vg2)

Kommentarer til sensor:

Diktet peker på hvor komplisert det er å skaffe seg kunnskap om fremmede land og kulturer, og/eller hvor lett det er å generalisere, men sensor må være åpen for ulike rimelige tolkninger. Eksaminandens evne til å begrunne synet sitt skal honoreres.

Oppgave 2

Tekst: **Likhet**, side 10

I diktet ovenfor møter vi en ung mann og hans far. Karakteriser sønnen og faren.

Skriv svaret ditt som en kort, sammenhengende tekst.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- lese og tolke egnede eksperimenterende og modernistiske tekster og bruke disse som utgangspunkt for egen tekstproduksjon (Vg3)

Kommentarer til sensor:

Her må sensor godta at eksaminanden skriver mer om sønnen enn om faren. Det er viktig at svaret hever seg over den rene parafrasen selv om det er rimelig at det blir vist til situasjoner i diktet.

Oppgave 3

Tekst: **På vei mot mer mangfold**, side 11

Forklar uttrykkene som er **uthevet** nedenfor. Forklaringene skal dekke sammenhengen uttrykkene er brukt i.

- a)...når legger og lår **begynner å streike** ...
- b)...**uten å kny**.
- c)...(vandringen)... **strekker seg godt over** fem mil allerede.
- d)...mens myggen **glimrer med sitt fravær** ...
- e)...**å gå opp nytt terreng** i norsk arbeidsliv.
- f) **Latteren sitter løst**,...
- g)...**bygge broer mellom mennesker** ...

Relevante kompetansemål:

- gjenkjenne de språklige virkemidlene humor, ironi, kontraster, gjentakelser og sammenligninger, symboler og språklige bilder og bruke dem i egne tekster (10. årstrinn)

Kommentarer til sensor:

Sensor må legge vekt på om uttrykkene er forstått og presist forklart.

Langsvar

Du skal svare på én av oppgavene. Bruk nummeret på oppgaven som overskrift. Er du bedt om å lage overskrift selv, setter du oppgavennummeret over din egen overskrift. Sidetallet/sidetallene i oppgaven viser til ressursheftet.

Oppgave 1

Tekst: **Når blir jeg norsk?** side 12

Gjør kort greie for hovedsynet i teksten ovenfor. Kommenter deretter noen av synspunktene til forfatteren.

Lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon
- finne hovedsyn og forklare noen trekk ved argumentasjonen i saksprosaetekster (Vg1)

Kommentarer til sensor:

Eksaminanden skal formulere hovedsynet i teksten uten å gli over i parafrasen. Han velger selv hvilke synspunkt han vil kommentere, men han må gå i dybden i kommentarene sine. Eksaminanden kan være tydelig engasjert, men argumentasjonen må være saklig og relevant. Sensor må være åpen for at svarene kan bli svært ulike.

Oppgave 2

Tekster: **Å måle høyden varsler det katastrofale**, side 7
Ekte nordmenn drikk alkohol, side 10
Nordmenn er hyggelige, men hilser ikke på deg, side 14

Tekstene ovenfor beskriver nordmenn i ulike situasjoner. Velg to av tekstene og presenter noen av de typiske trekkene nordmenn blir tillagt der. I hvilken grad samsvarer disse trekkene med den oppfatningen du har av nordmenn?

Skriv svaret ditt som en artikkel og lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon (Vg3)
- drøfte fellesskap og mangfold, kulturmøter og kulturkonflikter med utgangspunkt i et egnet utvalg av norske og utenlandske samtidstekster i ulike sjangere (Vg2)
- lese og skrive tekster i ulike sjangere, både skjønnlitterære og sakspregede: artikkel, diskusjonsinnlegg, formelt brev, novelle, søknad og kåseri (10. årstrinn)

Kommentarer til sensor:

Sensor må være åpen for at svarene kan bli svært ulike, men det må komme tydelig fram hvilke tekster eksaminanden har valgt. Eksaminanden står fritt til å velge hvor mange trekk han vil fra hver av tekstene, men svaret må ikke få preg av ren oppramsing og parafrase. I siste del må det stilles krav til argumentasjonen.

Eksaminanden kan vise tydelig engasjement, men argumentene må være saklige og relevante.

Oppgave 3

Tekst: **Idiotforsikring**, side 5

Bruk teksten ovenfor som utgangspunkt og skriv en novelle der synsvinkelen er lagt til ekspeditøren. Novellen skal starte med at kunden kommer inn i butikken.

Lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- lese og skrive tekster i ulike sjangere, både skjønnlitterære og sakspregede: Artikkel, diskusjonsinnlegg, formelt brev, novelle, søknad og kåseri (10. årstrinn)
- bruke kunnskap om tekst, sjanger og litterære virkemidler i litterære tolkninger og i egen skjønnlitterær skriving (Vg3)
- gjenkjenne de språklige virkemidlene humor, ironi, kontraster, gjentakelser og sammenligninger, symboler og språklige bilder og bruke dem i egne tekster (10. årstrinn)

Kommentarer til sensor:

Sensor må være forberedt på svært ulike svar, men innledningen og synsvinkelen må ligge fast. Vilje og evne til å innfri sjangerkravet skal honoreres.

Oppgave 4

Tekster: **Et medmenneske**, side 6
En god samvittighet, side 15

Tekstene ovenfor er skrevet med ca 140-års mellomrom. Finn fellestrekk i innholdet i de to tekstene. Karakteriser deretter fru Warden i **En god samvittighet** og jeg-personen i **Et medmenneske**.

Skriv svaret ditt som en artikkel og lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon (Vg3)
- skrive enkle litterære tolkninger og andre resonerende tekster med utgangspunkt i litterære tekster og norsk tekst- og språkhistorie (Vg2)

Kommentarer til sensor:

Eksaminanden må bruke begge tekstene, men det er ikke noe krav at det blir skrevet en like fyldig karakteristikk av begge personene. Sensor må være åpen for at noen eksaminander finner fru Warden ensidig negativ, men hun kan også bli tillagt noen positive egenskaper slik utdraget er.

Oppgave 5

Tekst: Idiotforsikring, side 5

Teksten forteller om et møte mellom en kunde og en ekspeditør. Gjør greie for hvordan kunden forandrer seg i løpet av møtet, og hvordan ekspeditøren bidrar til denne forandringen. Hva mener du om det som skjer?

Skriv svaret ditt som en artikkel og lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon (Vg3)
- lese og skrive tekster i ulike sjangere, både skjønnlitterære og sakspregede: Artikkel, diskusjonsinnlegg, formelt brev, novelle, søknad og kåseri (10. årstrinn)

Kommentarer til sensor:

Eksaminander som ser utviklingen hos kunden og kan forklare hvordan hun lar seg lede av ekspeditøren, skal honoreres. I del to må sensor være forberedt på svært ulike svar, men i vurderingen må han legge vekt på eksaminandens evne til å argumentere for synet sitt.

Oppgave 6

Tekst: Elefanten og mennesket, side 8

Skriv en artikkel der du gjør greie for hva denne fabelen etter din mening handler om. I artikkelen vurderer du også i hvilken grad fabelen er aktuell i dag.

Lag overskrift selv.

Relevante kompetansemål:

- lese egnede tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp, og verdier de representerer (Vg2)
- skrive klart disponerte tekster med tydelig fokus og saklig argumentasjon (Vg3)
- lese og skrive tekster i ulike sjangere, både skjønnlitterære og sakspregede: Artikkel, diskusjonsinnlegg, formelt brev, novelle, søknad og kåseri (10. årstrinn)

Kommentarer til sensor:

Sensor må være åpen for ulike tolkninger, men eksaminander som ser at det er en konflikt mellom to parter der styrkeforholdet er ulikt, og at teksten tar for seg mer enn en konflikt mellom mennesker og dyr, skal honoreres. I siste del må sensor være forberedt på svært ulike svar, men i vurderingen må han legge vekt på eksaminandens evne til å argumentere for synet sitt.